

AMAÇ:

Muhalefet Partilerinin 2023 Milletvekili Seçiminde illerdeki milletvekilliklerinin rasyonel bir şekilde bölüşemediklerinden Seçmenin İradesi TBMM'ne olduğundan farklı bir şekilde yansıdı. CHP'ye desteği 1 puandan az olan 4 partinin oransal olarak hakkı en fazla 4 milletvekilliği olmasına karşın kendilerine 38 milletvekilliği verildi. Yani fazladan 34 milletvekilliği verildi.

Yarın TBMM'de yapılacak bir oylamada bu durumun yaratacağı sonuç aleyhte 68 oyluk farktır¹.

Ayrıca, İYİ Partinin Ortak Listede yer almaması Altılı Masanın 18 eksik, İktidar Tarafının 16 fazla milletvekili çıkarması sonucunu doğurdu. Yani TBMM'de İktidar lehine 34 oyluk bir fark yarattı.

Yerel Seçimde de "Muhalefet Tarafının" belediyeleri bölüşmekte anlaşmazlıklar yaşamaları ve bunun sonunda seçime ayrı listelerle girip kazanabilecekleri kadar belediye kazanmamaları olasılığı az değildir.

Bu çalışma, Yerel Seçimde Muhalefet Tarafının kazancını maksimize etmek ve Belediye Başkanlıklarının Muhalefet Partileri arasında hakça bölüşülmesi için matematik model geliştirilmesi amacıyla yapıldı.

¹ (38 - 8) x 2 = 60

ÖZET & SONUÇ:

Mayıs 2023 Milletvekili Seçiminde Özellikle CHP ve İYİ Parti Akılcı Kararlar veremedikleri için hem kendileri hem de “Muhalefet Tarafı” önemli kayıplara uğradı.

CHP ve İYİ Partinin Akılcı Olmayan Kararlarına Örnekler:

- İYİ Parti ayrı aday çıkararak 6'lı Masanın 18 Milletvekili eksik, İktidar Tarafının 16 fazla milletvekili çıkarmasına neden oldu
- CHP 4 Partinin 4 milletvekillik katkısına karşılık 38 milletvekili vererek Siyaset Tarihine geçecek bir hata yaptı
- Bu hataların bedellerini önümüzdeki aylarda ulusça ödemek zorunda kalacağız
- Bu büyük hataların iş bilmezlikle yapıldığını varsaydığımızdan, “Muhalefet Tarafının” benzer hataları yapmaması için çaba göstermenin Yurtseverlik Gereği olduğunu düşünüyoruz

Bu uygulama önerisi,
Muhalefet Tarafının Rasyonel Karar Verebilmeleri ve
“Ortak Adaylarda” birleşebilmelerine “Katkı Sağlamak” amacıyla hazırlandı.

Muhalefet Partileri;

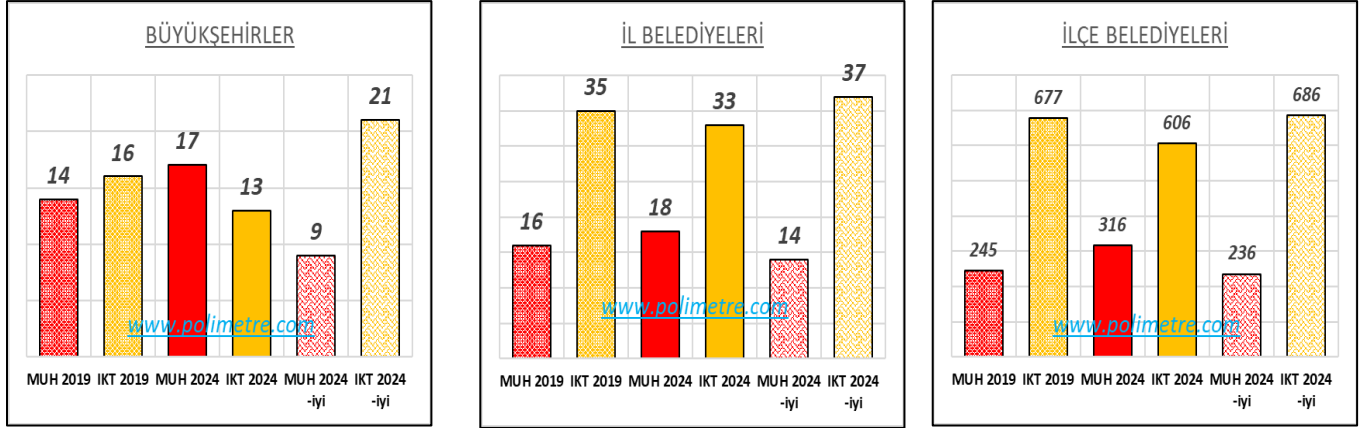
- 2019 Yerel Seçiminde **14 Büyükşehir, 16 İl ve 245 İlçe** Belediyesi kazandılar
- 2024 Yerel Seçiminde,
 - Ortak Adaylarda birleşebilirlerse, **17 Büyükşehir, 18 İl ve 316 İlçe**
 - İYİ Parti Tek Başına seçime girerse **9 Büyükşehir, 14 İl ve 236 İlçe** Belediyesi kazanmalarının olanaklı olduğu hesaplanmaktadır.

İYİ Partinin Muhalefet Tarafından ayrılması, İktidar Tarafından fazladan kazanılacak;

- **ADANA, ANKARA, ESKİŞEHİR, HATAY, İSTANBUL, BALIKESİR, DENİZLİ, MANİSA** Büyükşehir Belediyeleri
- **BİTLİS, BURDUR, UŞAK, YALOVA** İl Belediyeleri ve
- **80 İlçe Belediyesi** anlamına gelmektedir.
- Fazladan kaybedilecek 80 İlçe Belediyesinin adları, 12-13-14 sayılı tablolarda mavi renk ile gösterilmektedir

Şekil 1'de Büyükşehir, İl ve İlçe Belediyelerinin İktidar ve Muhalefet arasındaki dağılımı;

- 2019 Seçim Sonuçlarına
- 2024'te Muhalefet Ortak Aday Çıkarırsa
- IYI Parti Ayrı Aday Çıkarırsa seçeneklerine göre gösterilmektedir



Şekil 1: Büyükşehirler, İl Belediyeleri ve İlçe Belediyelerinin

2019'da, 2024'te Muhalefet Ortak Aday Çıkarırsa, 2024'te IYI Parti Tek Başına Seçime Girerse Seçeneklerinde Muhalefet ve İktidar Arasında Dağılımı

Uygulama, Muhalefet Tarafının büyükşehir il ve ilçe belediyeleri üleşimlerini,

- Partilerin 2023 Genel Seçimde aldıkları oyları
- 2019 Yerel Seçimdeki performanslarını ve
- Parti yetkililerinin tercihlerini dikkate alarak yapmaktadır

Uygulamanın nasıl kullanılacağına dair detaylı bilgi "YÖNTEM" başlığı altında açıklandı.

Ayrıca Tekirdağ İlçe Belediyelerinin ve Büyükşehir Belediyelerinin Siyasi Partiler arasındaki dağılımları iki örnekle anlatıldı.

Bu kriterlere göre Muhalefet Tarafının 30 Büyükşehir Belediye Başkanı Adaylarının;

17'sini CHP; 1-2-4-6-7-9-11-12-14-16-19-20-23-25-26-28-30

6'sını IYI Parti; 3-8-13-18-24-29

5'ini YSP; 5-10-15-21-27

1'ini ZAFER Partisi; 17

1'ini TİP; 22'nci sıradan belirlenir.

2019'da "Muhalefet Tarafının" kazandığı Büyükşehirler sadece 2019'da kazanan parti tarafından, öncelikle seçilirler.

Yani CHP, 1-2-4-6-7-9-11-12-14-16-19 sayılı Seçme Haklarını kullanmayacak buna karşılık 2019'da kazandığı 11 Büyükşehirdeki adayları belirleyecektir.

Aynı şekilde YSP de, 5-10-15 sayılı haklarını kullanmayacak buna karşılık 2019'da kazandığı 3 Büyükşehirdeki adayları belirleyecektir.

Muhalefet Tarafı "Doğru Adaylarla" seçime girerse elindeki Büyükşehir Belediyelerine ek olarak BALIKESİR, DENİZLİ ve MANİSA Belediyelerini de kazanabilir.

2019 Yerel Seçim Sonuçlarına Göre Ortak Aday gösterilmesi durumunda; CHP Adayının Kazanma Şansı İYİ Partili Adayın Kazanma Şansının yaklaşık 6 katı olmaktadır. (Sayfa 5)

Muhalefet Partileri ortak aday çıkarmazlarsa sonucun İktidar Tarafı için büyük bir zafer olacağı bugünden bellidir. Bu zaferle yetinmesi söz konusu olmayacak İktidar Tarafının, yeni bir Anayasayla Türkiye'yi nerelere taşımak isteyeceği de dikkatlerden kaçırılmamalıdır.

Yerel Seçimde başarılı olmak için, Muhalefet Tarafının en geniş ittifakı oluşturması ve "Doğru Aday" belirlemesi yetmez.

28-Mayıs Seçiminden sonra moral çöküntüsü yaşayan CHP Seçmeninin motive edilmesi gerekir. Bunun da en kolay, belki de tek, yolu Yerel Seçimlerde adayların en az 5 yıllık parti üyelerinin katılacağı önseçimle belirlenmesidir.

Bu yapılmadığı takdirde CHP, Yerel Seçimleri kaybetmekten çok daha büyük sorunlara yüzleşmek durumunda kalır.

Konuyla birinci derece ilgili olmadığı düşünülse de aslında son derece ilgili olan;

"CHP'nin Seçim Güvenliğinden Sorumlu Genel Başkan Yardımcısı 14-28 Mayıs Seçimleri Arasında, Neden Görevden Alındı" sorumuza hala yanıt alamadık.

Yanıt alıncaya kadar sormaya devam edeceğiz.

Bu sorunun halının altına süpürülmesine izin vermeyeceğiz.

RASYONEL KARAR VERMENİN ÖNEMİ HAKKINDA:

Yakın geçmişte hesaba dayanmadan verilen bazı kararlardan örnekler:

2019 Yerel Seçimlerinde;

1. IYI Parti kazanmak umuduyla CHP desteği olmadan aday çıkardığı 196 Belediye Seçiminden sadece 1'ini (ECEABAT) kazanabildi. (Kazanma Oranı: %0.5)

2. IYI Parti ve CHP ayrı aday çıkardıkları 196 Belediye Seçiminde Ortak Aday çıkarsalardı; İktidar Tarafının kazandığı belediyelerden 17'sini Muhalefet Tarafı kazanırdı. (Tablo 1)
Bu sayı IYI Partinin CHP desteğiyle kazandığı toplam Belediye Başkanlığı sayısından (16) fazladır.

3. IYI Parti, CHP'nin adaya çıkarmayarak kendisini desteklediği, 264 Belediye Seçiminden 15'ini kazandı. (Kazanma Oranı: %5.7)

4. CHP, IYI Parti'nin adaya çıkarmayarak kendisini desteklediği, 485 Belediye Seçiminden 162'sini kazandı. (Kazanma Oranı: %33.4)

5. Önceki 2 Maddenin karşılaştırılmasından;

Ortak Aday gösterme durumunda,

CHP'li Adayın kazanma şansı, IYI Partili Adayın kazanma şansının

yaklaşık 6 katı olduğu anlaşılmaktadır

6. Tablo 2'de gösterilen ilçelerde, CHP veya HDP'den biri diğerini destekleseydi; İktidar Tarafının kazandığı 8 ilçeyi Muhalefet Tarafı kazanırdı.

**RASYONEL OLMAMANIN SONUÇLARINDAN BAZILARINI
HATIRLAMAKTA ve HATIRLATMAKTA FAYDA VAR:**

1. 2023 Milletvekili Seçiminde İYİ Parti ayrı liste çıkardığından Millet İttifakı 18 eksik, Cumhuriyet İttifakı 16 fazla milletvekili çıkardı
2. 2023 Milletvekili Seçiminde CHP, “Türkiye Siyaset Tarihinin Yazacağı Bir Hata²” yaptı ve 4 partinin oylarının karşılığı ancak 4 milletvekilliği olmasına karşın kendilerine 38 milletvekilliği verildi. Bu yanlıştın Türkiye'nin başına hangi sorunları açacağını, İktidar Tarafının Anayasa Değişiklik Taslağını gördüğümüzde daha net anlayacağız.

Sıra	İL-İLÇE	YS Kazanan
1	DENİZLİ-BULDAN	MHP
2	KASTAMONU-KURE	AKP
3	KAYSERİ-PINARBASI	MHP
4	KUTAHYA-ALTINTAS	AKP
5	MERSİN-ANAMUR	MHP
6	MERSİN-AYDINCIK	AKP
7	MERSİN-BOZYAZI	MHP
8	MERSİN-GULNAR	MHP
9	MERSİN-MUT	MHP
10	MERSİN-SILIFKE	MHP
11	MERSİN-TOROSLAR	MHP
12	MUGLA-DALAMAN	AKP
13	MUGLA-ULA	AKP
14	USAK-MERKEZ	AKP
15	YALOVA-CIFTLIKKOY	AKP
16	ZONGULDAK-KILIMLI	AKP
17	ZONGULDAK-KOZLU	AKP

Tablo 1: 2019 Yerel Seçiminde İYİ Parti ve CHP ayrı aday çıkardıkları 195 Belediye Seçiminde Ortak Aday Çıkarsalardı Fazladan 1 İl ve 16 İlçe Belediye Başkanlığı Kazanırlardı. Bu Şekilde Kazanılamayan Belediye Başkanlıklarının Sayısı (17), İYİ Partinin Kazandığı Toplam Belediye Sayısından (16) Fazladır

Sıra	İL-İLÇE	YS Kazanan
1	AGRI-TASLICAY	AKP
2	BITLİS-TATVAN	AKP
3	EDİRNE-KESAN	AKP
4	HAKKARI-SEMDİNLİ	AKP
5	MERSİN-AKDENİZ	AKP
6	MUS-MALAZGİRT	AKP
7	SANLIURFA-SİVEREK	AKP
8	SANLIURFA-VİRANŞEHİR	AKP

Tablo 2: HDP veya CHP'den Biri, Listedeki 8 İlçede, Diğerinin Adayını Destekleseydi Seçimi Muhalefet Tarafının Adayı Kazanırdı (Ayrıca Bu Kategoride CHP / HDP ortak aday çıkarsa SP'nin Kazandığı IĞDIR-TUZLUCA ve TKP'nin Kazandığı TUNCELİ İl Belediyelerini de Kazanırlardı)

² İnternet sayfamızda paylaşımında olan, 539 sayılı “BÖYLE LİSTE OLUR MU?” başlıklı rapor.

İYİ PARTİ 2024 YEREL SEÇİMLERİNE TEK BAŞINA GİRERSE:

1. En fazla 3 ilçede Belediye Başkanlığı Seçimini kazanabilir, çünkü;
Mayıs 2023 Milletvekili Seçim Sonuçları esas alındığında; hiçbir büyükşehir veya il belediyesinde birinci parti olmadığı, sadece 3 ilçede birinci parti olduğu görülmektedir.
Birinci olduğu ilçeler;
BİTLİS-HIZAN, TRABZON-BEŞİKDÜZÜ ve YOZGAT-YENİFAKILI olup,
HIZAN ve YENİFAKILI İlçelerinde CHP seçime katılmayıp İYİ Partiyi desteklemişti.
2. Elli bir İl Belediyesinden hiçbirini kazanamaz
3. Otuz Büyükşehir Belediyesinden hiçbirini kazanamaz
4. İktidar ve Muhalefetin Blok olarak seçime girmesi durumunda, kazanılacağı hesaplanan³;
 - a. ADANA, ANKARA, ESKİŞEHİR, HATAY, İSTANBUL, BALIKESİR, DENİZLİ, MANİSA Büyükşehir Belediyeleri
 - b. BİTLİS, BURDUR, UŞAK, YALOVA İl Belediyeleri ve
 - c. 80 İlçe Belediyesinin (Tablo 12-13-14'te Mavi renkle işaretli ilçeler) (Sayfa 20-21-22) İktidar Tarafından Kazanılmasına neden olur
5. 2023 Milletvekili seçiminde aldığı oyun çok altında kalır
6. İYİ Parti Yönetiminin böyle bir vebalin altına girmeyecekleri düşünülmektedir

VARSAYIM ve BİLGİLENDİRME:

Bu çalışma Partilerin 2023 Milletvekili Seçiminde aldıkları oylar esas alınarak yapıldı. Sahada özellikle CHP'ye oy veren seçimde ciddi bir umutsuzluk vardır. Bu umutsuzluk ortadan kaldırılamazsa burada hesaplanan sonuçların gerçekleşmesi olanaklı değildir.

CHP Seçmenindeki umutsuzluğun ortadan kaldırılması gereklidir.

Bunun için Parti Üyesini sadece;

Broşür dağıtan, sandık bekleyen bireyler olarak gören anlayış terkedilmelidir.

CHP Üyesi Partinin Karar Alma Süreçlerine daha fazla katılabilmelidir. Özetle;

- **ADAYLAR ÖNSEÇİMLE BELİRLENMELİ,**
- **ÖNSEÇİMDE (delegeler değil) EN AZ 5 YILDIR PARTİYE KAYITLI OLUP AİDAT BORCU OLMAYAN ÜYELER OY KULLANABİLMELİDİR.**

³ Mayıs 2023 Milletvekili Seçiminde Partilerin Aldıkları Oylar Esas Alınarak Yapılan Hesaplama
Yayın 545: Belediye Başkan Adaylıklarının D'Hondt Sistemi ile Üleşimi

YÖNTEM:

1. **İLÇE BELEDİYE BAŞKAN ADAYLIKLARININ ÜLEŞİMİ**

- a. Üleşim her il için ayrı ayrı yapılır
- b. Partilerin son Milletvekili Seçiminde o ilde aldıkları oy sayıları (Bölünen) esas alınır
- c. D'Hondt Sistemi uygulanır
- d. Buna göre Partilerin oyları 1'den başlayarak (1, 2, 3 sırasıyla) o ildeki, ilçe belediyesi sayısına (N) kadar bölünür
- e. Bölümler büyükten küçüğe sıralanır
- f. Sıralar, Partilerin İlçe Belediye Başkan Adayını Seçme Sıralarını gösterir
- g. 2019 Yerel Seçiminde Partilerin kazandıkları ilçeler aynı partilere bırakılır
- h. Buna karşılık partinin seçme sırası, en öncelikliden başlayarak kendisine bırakılan ilçe sayısı kadar azaltılır. Partinin hak ettiği ilçe sayısı, kendisine bırakılacak ilçe sayısından azsa, kendisine hak ettiği sayıda ilçe bırakır. Bırakılacak ilçeleri kendisi belirler.
- i. Bundan sonra seçme sırası en öncelikli olan parti ilçe seçimini yapar
- j. Bu işlem bütün ilçeler seçilene kadar sürer
- k. Partiler isterlerse kendi paylarına düşen bir ilçeyi bir başka partiye bırakabilirler

2. **BÜYÜKŞEHİR BELEDİYELERİNİN BÖLÜŞÜLMESİ**

Hesaplama yöntemi İlçe Belediyelerinin Bölüşülmesinde uygulanan yöntemle aynıdır. Sadece "Bölünen" sayı olarak partilerin 30 büyükşehirde aldıkları oyların toplamı esas alınır

ÖRNEK 1:

TEKİRDAĞ İlçe Belediyelerinin Muhalefet Partileri arasında paylaşılması:

VERİLER:

Tekirdağ'da Mayıs 2023 Milletvekili Seçiminde Partilerin Aldıkları Oylar, 11 İlçe Belediyesi ve Kayıtlı Seçmen Sayıları Tablo 3-4'te gösterilmektedir.

TEKIRDAG	May 23 Oyu
CHP	278,313
IYI	86,724
ZFR	17,616
YSP	46,087
TIP	11,803
MEM	9,732

Tablo 3: Partilerin Oyları

Sıra	İLCE	KSS
1	CERKEZKOY	144,266
2	CORLU	218,432
3	ERGENE	50,856
4	HAYRABOLU	24,645
5	KAPAKLI	98,617
6	MALKARA	41,750
7	MARMARAERELİSİ	23,934
8	MURATLI	23,743
9	SARAY	40,138
10	SARKOY	28,231
11	SULEYMANPASA	162,958

Tablo 4: Tekirdağ'ın İlçeleri ve Seçmen Sayıları

Adım 1:

Uygulama Ekranından İl Adı Seçilir

Uygulama Partilerin İlçe Seçme Sıralarını Belirler.

Bunun için her partinin 2023 Milletvekili Seçiminde Tekirdağ'da aldığı oy, sırayla 1'den Tekirdağ'daki İlçe Sayısı Olan 11'e kadar bölünerek "Partilerin İlçe Seçme Sıraları" belirlenir.

TEKIRDAG	May 23 Oyu	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
CHP	278,313	278,313	139,156	92,771	69,578	55,663	46,385	39,759	34,789	30,924	27,831	25,301
IYI	86,724	86,724	43,362	28,908	21,681	17,345	14,454	12,389	10,841	9,636	8,672	7,884
ZFR	17,616	17,616	8,808	5,872	4,404	3,523	2,936	2,517	2,202	1,957	1,762	1,601
YSP	46,087	46,087	23,044	15,362	11,522	9,217	7,681	6,584	5,761	5,121	4,609	4,190
TIP	11,803	11,803	5,901	3,934	2,951	2,361	1,967	1,686	1,475	1,311	1,180	1,073
MEM	9,732	9,732	4,866	3,244	2,433	1,946	1,622	1,390	1,217	1,081	973	885

Tablo 5

En yüksek bölüme sahip olan parti ilk seçme hakkına sahip olacak şekilde sıralanır.

Uygulama Ekranında (Şekil 2) CHP'nin 8, IYI Partinin 2 ve YSP'nin 1 seçme hakkı olduğu, "Seçme Sıraları", 2019'da CHP'nin 7 Belediye Başkanlığı Kazandığı, 2024'te KAPAKLI dışındaki, 10 Belediye Başkanlığının "Muhalefet Tarafından" kazanılacağı hesaplandığı görülmektedir.

İL	CHP	IYI	ZFR	YSP	TIP	MEM	sortby	2	sortorder	-1	
TEKIRDAG	278,313	86,724	17,616	46,087	11,803	9,732					
Sıra	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Adı	CORLU	SULEYMANPASA	CERKEZKOY	KAPAKLI	ERGENE	MALKARA	SARAY	SARKOY	HAYRABOLU	MARMARABREGLİSİ	MURATLI
KSS	218,432	162,958	144,266	98,617	50,856	41,750	40,138	28,231	24,645	23,934	23,743
Kazanan 2019 (7)	CHP	AKP	CHP	AKP	CHP	CHP	CHP	CHP	AKP	DSP	CHP
Seçen 2024 (10)	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
seçilenler	CHP	0									
	IYI	0									
	ZFR	0									
	YSP	0									
	TIP	0									
	MEM	0									
seçme sırası	CHP	8	1	2	3	5	6	7	10	11	
	IYI	2	4	9							
	ZFR	0									
	YSP	1	8								
	TIP	0									
	MEM	0									

Şekil 2: Uygulama Ekranında İlçeler, İlçelerin Mayıs-2023 Seçimindeki Kayıtlı Seçmen Sayıları, Partilerin İldeki Oyları, 2019 Yerel Seçiminde Kazanan Partiler ve D'Hondt Sistemi esas alınarak belirlenen Partilerin "Seçme Sıraları" görülür.

2024 Satırında Muhalefetin Kazanacağı Hesaplanan İlçeler Açık Kırmızı Renkle Gösterilmektedir.

Adım 2:

Muhalefet Tarafındaki Partilerin 2019'da Kazandıkları İlçeler Öncelikle 2019'da Kazanan Partilere bırakılır. Buna karşılık ilgili partilerin "Seçme Sıraları" küçükten büyüğe doğru "kullanıldı" olarak işaretlenir.

İL	CHP	IYI	ZFR	YSP	TIP	MEM	sortby	2	sortorder	-1		
TEKIRDAG	278,313	86,724	17,616	46,087	11,803	9,732						
Sıra	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
Adı	CORLU	SULEYMANPASA	CERKEZKOY	KAPAKLI	ERGENE	MALKARA	SARAY	SARKOY	HAYRABOLU	MARMARAEREGLISI	MURATLI	
KSS	218,432	162,958	144,266	98,617	50,856	41,750	40,138	28,231	24,645	23,934	23,743	
Kazanan 2019 (7)	CHP	AKP	CHP	AKP	CHP	CHP	CHP	CHP	AKP	DSP	CHP	
Seçen 2024 (10)	♥	--	♥	--	♥	♥	♥	♥	--	--	♥	
seçilenler	CHP	7	1		2		3	5	6	7		10
	IYI	0										
	ZFR	0										
	YSP	0										
	TIP	0										
	MEM	0										
seçme sırası	CHP	8	1	2	3	5	6	7	10	11		
	IYI	2	4	9								
	ZFR	0										
	YSP	1	8									
	TIP	0										
	MEM	0										

Şekil 3: 2019 Seçimini Kazanan Partiler İşaretlendikten Sonraki Ekran Görüntüsü

Çerkezköy, Çorlu, Ergene, Malkara, Muratlı, Saray ve Şarköy 2019'da CHP tarafından kazanıldığından bu 7 ilçe öncelikle CHP'ye bırakılır. Bunun karşılığında CHP'nin ilk 7 seçme hakkı (1-2-3-5-6-7-10) kullanılmış olur. Uygulama "Seçme Hakkının" kullanıldığını bu sıraları sarıya boyayarak belli eder.

Adım 3:

Sarıyla işaretlenmemiş en küçük sayı hangi partinin satırındaysa Seçme Hakkı o partindir.

Bu durumda 4'üncü seçme hakkı nedeniyle Seçme Hakkı IYI Partinindir. IYI partinin Süleymanpaşa İlçesini seçtiğini varsayalım. Ekran görüntüsü Şekil 4'teki gibidir.

İL		CHP	IYI	ZFR	YSP	TIP	MEM	sortby	2	sortorder	-1
TEKİRDAĞ		278,313	86,724	17,616	46,087	11,803	9,732				
Sıra	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Adı	CORLU	SÜLEYMANPAŞA	CERKEZKOY	KAPAKLI	ERGENE	MALKARA	SARAY	SARKOY	HAYRABOLU	MARMAKEREĞLİSİ	MURATLI
KSS	218,432	162,958	144,266	98,617	50,856	41,750	40,138	28,231	24,645	23,934	23,743
Kazanan 2019 (7)	CHP	AKP	CHP	AKP	CHP	CHP	CHP	CHP	AKP	DSP	CHP
Seçen 2024 (10)	♥	♥	♥	—	♥	♥	♥	♥	—	—	♥
seçilenler	CHP	7	1	2	3	5	6	7			10
	IYI	1	4								
	ZFR	0									
	YSP	0									
	TIP	0									
	MEM	0									
seçme sırası	CHP	8	1	2	3	5	6	7	10	11	
	IYI	2	4	9							
	ZFR	0									
	YSP	1	8								
	TIP	0									
	MEM	0									

Şekil 4: IYI Partinin 4 Numaralı Seçme Hakkı Kullanıldığından Sarı ile Süleymanpaşa Belediyesi sahiplenildiğinden bulunduğu kolon yeşil ile işaretlenir

Adım 4: Seçilecek 3 ilçe ve kullanılmamış 8-9-11 sayılı 3 seçme hakkı kalır. Seçme sırası 8'inci sıraya sahip olduğu için YSP'nindir. YSP'nin MARMARAEREĞLİSİ İlçesini seçtiğini varsayalım. Bu durumda Uygulama Ekranı Şekil 5'te görüldüğü gibi olur.

İL	CHP	IYI	ZFR	YSP	TIP	MEM	sortby	2	sortorder	-1	
TEKIRDAG	278,313	86,724	17,616	46,087	11,803	9,732					
Sıra	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Adı	CORLU	SULEYMANPASA	CERKEZKOY	KAPAKLI	ERGENE	MALKARA	SARAY	SARKOY	HAYRABOLU	MARMARAEREĞLİSİ	MURATLI
KSS	218,432	162,958	144,266	98,617	50,856	41,750	40,138	28,231	24,645	23,934	23,743
Kazanan 2019 (7)	CHP	AKP	CHP	AKP	CHP	CHP	CHP	CHP	AKP	DSP	CHP
Seçen 2024 (10)	♥	♥	♥	--	♥	♥	♥	♥	--	♥	♥
seçilenler	CHP	7	1	2	3	5	6	7			10
	IYI	1	4								
	ZFR	0									
	YSP	1								8	
	TIP	0									
	MEM	0									

Şekil 5: YSP, MARMARAEREĞLİSİ seçince ekran görüntüsü

Adım 5: 9'uncu Seçme Hakkına sahip IYI Partinin KAPAKLI'yı seçtiğini varsayalım. Son sıradan seçme hakkına sahip olan CHP'ye seçilmemiş ilçe olan HAYRABOLU kalır. Bu durumdaki ekran görüntüsü Şekil 6'daki gibi olur.

İL	CHP	IYI	ZFR	YSP	TIP	MEM	sortby	2	sortorder	-1	
TEKIRDAG	278,313	86,724	17,616	46,087	11,803	9,732					
Sıra	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Adı	CORLU	SULEYMANPASA	CERKEZKOY	KAPAKLI	ERGENE	MALKARA	SARAY	SARKOY	HAYRABOLU	MARMARAEREĞLİSİ	MURATLI
KSS	218,432	162,958	144,266	98,617	50,856	41,750	40,138	28,231	24,645	23,934	23,743
Kazanan 2019 (7)	CHP	AKP	CHP	AKP	CHP	CHP	CHP	CHP	AKP	DSP	CHP
Seçen 2024 (10)	♥	♥	♥	♥	♥	♥	♥	♥	♥	♥	♥
seçilenler	CHP	8	1	2	3	5	6	7	11		10
	IYI	2	4	9							
	ZFR	0									
	YSP	1								8	
	TIP	0									
	MEM	0									
seçme sırası	CHP	8	1	2	3	5	6	7	10	11	
	IYI	2	4	9							
	ZFR	0									
	YSP	1	8								
	TIP	0									
	MEM	0									

Şekil 6: Partilerin hangi ilçelerde Aday Göstermeyi Tercih Ettikleri Görülmektedir

Şekil 6'ya göre, 2019 Seçiminde 7 Belediye kazanan CHP'nin 2024'te 8, 2019'da belediye kazanamayan IYI Parti ve YSP'nin birer belediye kazanacağı, 2019'da 3 Belediye kazanan AKP'nin 2024'te sadece KAPAKLI Belediyesini kazanacağı hesaplanmaktadır.

ÖRNEK 2:

Büyükşehirlerde Aday Gösterme Sıralarının belirlenmesi

VERİLER:

30 Büyükşehirde Muhalefet Partilerinin Aldıkları Oylar

TR	May 23 Oyu
CHP	11,064,063
IYI	4,139,602
ZFR	1,043,664
YSP	3,509,841
TIP	864,962
MEM	406,593

Tablo 6: Türkiye Geneline
30 Büyükşehirde
Partilerin Aldıkları Oyların Toplamı

Sıra	Büyükşehir	KSS
1	ADANA	1,613,334
2	ANKARA	4,282,718
3	ANTALYA	1,905,525
4	AYDIN	876,784
5	BALIKESİR	989,570
6	BURSA	2,366,370
7	DENİZLİ	794,714
8	DIYARBAKIR	1,144,533
9	ERZURUM	509,702
10	ESKİSEHİR	688,989
11	GAZİANTEP	1,359,367
12	HATAY	1,062,519
13	İSTANBUL	11,358,083
14	İZMİR	3,442,424
15	KAHRAMANMARAS	753,538
16	KAYSERİ	1,026,271
17	KOCAELİ	1,515,277
18	KONYA	1,629,257
19	MALATYA	531,110
20	MANİSA	1,106,359
21	MARDİN	541,762
22	MERSİN	1,378,750
23	MUGLA	805,757
24	ORDU	590,574
25	SAKARYA	783,923
26	SAMSUN	1,024,017
27	SANLIURFA	1,219,859
28	TEKİRDAĞ	857,570
29	TRABZON	611,966
30	VAN	706,611

Tablo 7: Büyükşehirler ve Seçmen Sayıları

Adım 1:

Partilerin Büyükşehirlerde aldıkları oyların toplamları sırasıyla 1'den 30'a kadar bölünür. (Tablo 8)

Tablonun sadece gerekli olan bölümü gösterilmektedir.

Bölen	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
CHP	● 11,064,063	● 5,532,031	● 3,688,021	● 2,766,016	● 2,212,813	● 1,844,010	● 1,580,580	● 1,383,008	1,229,340	● 1,106,406	● 1,005,824	● 922,005	● 851,082	● 790,290	● 737,604	● 691,504	● 650,827
IYI	● 4,139,602	● 2,069,801	1,379,867	● 1,034,901	● 827,920	● 689,934	591,372	517,450	459,956	413,960	376,327	344,967	318,431	295,686	275,973	258,725	243,506
ZFR	● 1,043,664	521,832	347,888	260,916	208,733	173,944	149,095	130,458	115,963	104,366	94,879	86,972	80,282	74,547	69,578	65,229	61,392
YSP	● 3,509,841	● 1,754,920	● 1,169,947	● 877,460	● 701,968	584,973	501,406	438,730	389,982	350,984	319,076	292,487	269,988	250,703	233,989	219,365	206,461
TIP	● 864,962	432,481	288,321	216,241	172,992	144,160	123,566	108,120	96,107	86,496	78,633	72,080	66,536	61,783	57,664	54,060	50,880
MEM	406,593	203,297	135,531	101,648	81,319	67,766	58,085	50,824	45,177	40,659	36,963	33,883	31,276	29,042	27,106	25,412	23,917

Tablo 8: Partilerin Büyükşehirlerdeki Oylarının Bölümleri

CHP	1	2	4	6	7	9	11	12	14	16	19	20	23	25	26	28	30
IYI	3	8	13	18	24	29	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---
ZFR	17	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---
YSP	5	10	15	21	27	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---
TIP	22	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---
MEM	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Tablo 9: Önceki Tablodaki Sayılar Büyükten Küçüğe Sıralandığındaki Sıraları (Aynı Zamanda Partilerin Belediyeleri Seçme Sırasını Gösterir)

Tablo 9'dan;

CHP'nin (1-2-4-6-7-9-11-12-14-16-19-20-23-25-26-28-30.) sıralardan 17,

IYI Partinin (3-8-13-18-24-29.) sıralardan 6,

ZAFER partisinin (17.) sıradan 1,

YSP'nin (5-10-15-21-27.) sıralardan 5,

TİP'in (22.) sıradan 1 seçme hakkı olduğu,

MEMLEKET Partisinin seçme hakkı olmadığı görülmektedir.

MUHALEFET TARAFININ
KAZANACAĞI HESAPLANAN
BÜYÜKŞEHİR BELEDİYELERİ

SIRA	BUYUKSEHIR
1	ADANA
2	ANKARA
3	ANTALYA
4	AYDIN
5	BALIKESIR
6	DENIZLI
7	DIYARBAKIR
8	ESKISEHIR
9	HATAY
10	ISTANBUL
11	IZMIR
12	MANISA
13	MARDIN
14	MERSIN
15	MUGLA
16	TEKIRDAG
17	VAN

Tablo 10: Muhalefetin Kazanacağı Hesaplanan
Büyükşehir Belediyeleri
(Mavi Renkle İşaretlenenler İYİ Parti'nin Muhalefet
Tarafını Desteklemesi Durumunda Kazanılır)

MUHALEFET TARAFININ
KAZANACAĞI HESAPLANAN
İL BELEDİYELERİ

SIRA	İL	İLÇE
1	AGRI	MERKEZ
2	ARDAHAN	MERKEZ
3	BATMAN	MERKEZ
4	BITLIS	MERKEZ
5	BURDUR	MERKEZ
6	CANAKKALE	MERKEZ
7	EDIRNE	MERKEZ
8	HAKKARI	MERKEZ
9	IGDIR	MERKEZ
10	KARS	MERKEZ
11	KIRKLARELI	MERKEZ
12	SIIRT	MERKEZ
13	SINOP	MERKEZ
14	SIRNAK	MERKEZ
15	TUNCELI	MERKEZ
16	USAK	MERKEZ
17	YALOVA	MERKEZ
18	ZONGULDAK	MERKEZ

Tablo 11: Muhalefetin Kazanacağı Hesaplanan
İl Belediyeleri
(Mavi Renkle İşaretlenenler İYİ Parti'nin Muhalefet
Tarafını Desteklemesi Durumunda Kazanılır)

MUHALEFET TARAFININ KAZANACAĞI HESAPLANAN İLÇE BELEDİYELERİ

SIRA	İL	İLÇE
1	ADANA	CEYHAN
2	ADANA	CUKUROVA
3	ADANA	KARATAS
4	ADANA	SEYHAN
5	ADANA	YUREGIR
6	AFYONKARAHIS	SULTANDAGI
7	AGRI	DIYADIN
8	AGRI	DOGUBAYAZIT
9	AGRI	HAMUR
10	AGRI	PATNOS
11	AGRI	TASLICAY
12	AGRI	TUTAK
13	AMASYA	GUMUSHACIKOY
14	ANKARA	CANKAYA
15	ANKARA	ELMADAG
16	ANKARA	ETIMESGUT
17	ANKARA	GOLBASI
18	ANKARA	MAMAK
19	ANKARA	YENIMAHALLE
20	ANTALYA	AKSU
21	ANTALYA	ALANYA
22	ANTALYA	DOSEMEALTI
23	ANTALYA	FINIKE
24	ANTALYA	GAZIPASA
25	ANTALYA	IBRADI
26	ANTALYA	KAS
27	ANTALYA	KEMER
28	ANTALYA	KEPEZ
29	ANTALYA	KONYAALTI
30	ANTALYA	MANAVGAT
31	ANTALYA	MURATPASA
32	ANTALYA	SERIK
33	ARDAHAN	DAMAL
34	ARDAHAN	GOLE
35	ARDAHAN	HANAK
36	ARTVIN	ARDANUC
37	ARTVIN	HOPA
38	ARTVIN	KEMALPASA
39	ARTVIN	SAVSAT

SIRA	İL	İLÇE
40	AYDIN	BOZDOGAN
41	AYDIN	BUHARKENT
42	AYDIN	CINE
43	AYDIN	DIDIM
44	AYDIN	EFELER
45	AYDIN	GERMENCİK
46	AYDIN	INCIRLIOVA
47	AYDIN	KARACASU
48	AYDIN	KUSADASI
49	AYDIN	KUYUCAK
50	AYDIN	NAZILLI
51	AYDIN	SOKE
52	AYDIN	SULTANHISAR
53	BALIKESİR	AYVALIK
54	BALIKESİR	BANDIRMA
55	BALIKESİR	BURHANIYE
56	BALIKESİR	EDREMIT
57	BALIKESİR	ERDEK
58	BALIKESİR	GOMEÇ
59	BALIKESİR	GONEN
60	BALIKESİR	MANYAS
61	BALIKESİR	MARMARA
62	BALIKESİR	SUSURLUK
63	BATMAN	BESİRİ
64	BATMAN	HASANKEYF
65	BATMAN	KOZLUK
66	BİNGÖL	KARLIOVA
67	BİNGÖL	KİGİ
68	BİNGÖL	YAYLADERE
69	BİNGÖL	YEDİSU
70	BITLİS	ADİLCEVAZ
71	BITLİS	AHLAT
72	BITLİS	GUROYMAK
73	BITLİS	HIZAN
74	BITLİS	TATVAN
75	BOLU	KIBRISCIK
76	BURDUR	KARAMANLI
77	BURDUR	YESİLOVA

SIRA	İL	İLÇE
78	BURSA	GEMLİK
79	BURSA	KARACABEY
80	BURSA	MUDANYA
81	BURSA	NILUFER
82	CANAKKALE	AYVACIK
83	CANAKKALE	BAYRAMIC
84	CANAKKALE	BOZCAADA
85	CANAKKALE	CAN
86	CANAKKALE	ECEBAT
87	CANAKKALE	EZİNE
88	CANAKKALE	GELİBOLU
89	CANAKKALE	GOKCEADA
90	CANAKKALE	LAPSEKİ
91	DENİZLİ	BAKLAN
92	DENİZLİ	BEKİLLİ
93	DENİZLİ	BOZKURT
94	DENİZLİ	BULDAN
95	DENİZLİ	CAL
96	DENİZLİ	CARDAK
97	DENİZLİ	CIVRİL
98	DENİZLİ	GUNEY
99	DENİZLİ	HONAZ
100	DENİZLİ	MERKEZEFENDİ
101	DENİZLİ	PAMUKKALE
102	DENİZLİ	SARAYKOY
103	DIYARBAKIR	BAGLAR
104	DIYARBAKIR	BİSMİL
105	DIYARBAKIR	CINAR
106	DIYARBAKIR	DİCLE
107	DIYARBAKIR	EGİL
108	DIYARBAKIR	ERGANI
109	DIYARBAKIR	HANI
110	DIYARBAKIR	HAZRO
111	DIYARBAKIR	KAYAPINAR
112	DIYARBAKIR	KOCAKOY
113	DIYARBAKIR	KULP
114	DIYARBAKIR	LİCE
115	DIYARBAKIR	SILVAN
116	DIYARBAKIR	SUR
117	DIYARBAKIR	YENİŞEHİR

Tablo 12: Muhalefetin Kazanacağı Hesaplanan İlçe Belediyeleri

(ADANA-DİYARBAKIR)

(Mavi Renkle İşaretlenen 80 İlçe Belediyesi İYİ Parti'nin Muhalefet Tarafını Desteklemesi Durumunda Kazanılır)

MUHALEFET TARAFININ KAZANACAĞI HESAPLANAN İLÇE BELEDİYELERİ

SIRA	İL	İLÇE	SIRA	İL	İLÇE	SIRA	İL	İLÇE
118	EDİRNE	ENEZ	148	İSTANBUL	ADALAR	173	İZMİR	ALIAGA
119	EDİRNE	HAVSA	149	İSTANBUL	ATAŞEHİR	174	İZMİR	BALCOVA
120	EDİRNE	IPSALA	150	İSTANBUL	AVCILAR	175	İZMİR	BAYINDIR
121	EDİRNE	KESAN	151	İSTANBUL	BAHCELİEVLER	176	İZMİR	BAYRAKLI
122	EDİRNE	LALAPASA	152	İSTANBUL	BAKIRKOY	177	İZMİR	BERGAMA
123	EDİRNE	MERIC	153	İSTANBUL	BESİKTAS	178	İZMİR	BEYDAG
124	EDİRNE	SULOĞLU	154	İSTANBUL	BEYLİKDUZU	179	İZMİR	BORNOVA
125	EDİRNE	UZUNKOPRU	155	İSTANBUL	BEYOĞLU	180	İZMİR	BUCA
126	ELAZIG	KARAKOCAN	156	İSTANBUL	BUYUKCEKMECE	181	İZMİR	CESME
127	ERZURUM	HINIS	157	İSTANBUL	CATALCA	182	İZMİR	CIGLI
128	ERZURUM	KARACOBAN	158	İSTANBUL	CEKMEKOY	183	İZMİR	DIKILI
129	ERZURUM	KARAYAZI	159	İSTANBUL	ESENYURT	184	İZMİR	FOCA
130	ERZURUM	TEKMAN	160	İSTANBUL	EYUPSULTAN	185	İZMİR	GAZİEMİR
131	ESKİSEHIR	BEYLİKOVA	161	İSTANBUL	KADIKOY	186	İZMİR	GUZELBAHCE
132	ESKİSEHIR	HAN	162	İSTANBUL	KARTAL	187	İZMİR	KARABAGLAR
133	ESKİSEHIR	MAHMUDIYE	163	İSTANBUL	KUCUKCEKMECE	188	İZMİR	KARABURUN
134	ESKİSEHIR	ODUNPAZARI	164	İSTANBUL	MALTEPE	189	İZMİR	KARSIYAKA
135	ESKİSEHIR	TEPEBASİ	165	İSTANBUL	SANCAKTEPE	190	İZMİR	KEMALPASA
136	HAKKARI	CUKURCA	166	İSTANBUL	SARIYER	191	İZMİR	KINIK
137	HAKKARI	SEMDİNLİ	167	İSTANBUL	SİLE	192	İZMİR	KONAK
138	HAKKARI	YUKSEKOVA	168	İSTANBUL	SİLİVRİ	193	İZMİR	MENDERES
139	HATAY	ARSUZ	169	İSTANBUL	SİSLİ	194	İZMİR	MENEMEN
140	HATAY	DEFNE	170	İSTANBUL	TUZLA	195	İZMİR	NARLİDERE
141	HATAY	ERZİN	171	İSTANBUL	USKUDAR	196	İZMİR	ODEMİS
142	HATAY	İSKENDERUN	172	İSTANBUL	ZEYTİNBURNU	197	İZMİR	SEFERİHİSAR
143	HATAY	SAMANDAG				198	İZMİR	SELCUK
144	IGDIR	ARALIK				199	İZMİR	TİRE
145	IGDIR	KARAKOYUNLU				200	İZMİR	TORBALI
146	IGDIR	TUZLUCA				201	İZMİR	URLA
147	İSPARTA	GONEN				202	KAHRAMANMA	NURHAK
						203	KARS	AKYAKA
						204	KARS	ARPAÇAY
						205	KARS	DİGOR
						206	KARS	KAGIZMAN
						207	KARS	SELİM
						208	KARS	SUSUZ

Tablo 13: Muhalefetin Kazanacağı Hesaplanan İlçe Belediyeleri (EDİRNE-KARS)
(Mavi Renkle İşaretlenen 80 İlçe Belediyesi İYİ Parti'nin Muhalefet Tarafını Desteklemesi Durumunda Kazanılır)

MUHALEFET TARAFININ KAZANACAĞI HESAPLANAN İLÇE BELEDİYELERİ

SIRA	İL	İLÇE	SIRA	İL	İLÇE	SIRA	İL	İLÇE
209	KIRKLARELİ	BABAESKİ	244	MUGLA	BODRUM	281	TEKIRDAG	CERKEZKOY
210	KIRKLARELİ	DEMIRKOY	245	MUGLA	DALAMAN	282	TEKIRDAG	CORLU
211	KIRKLARELİ	KOFCAZ	246	MUGLA	DATCA	283	TEKIRDAG	ERGENE
212	KIRKLARELİ	LULEBURGAZ	247	MUGLA	FETHIYE	284	TEKIRDAG	HAYRABOLU
213	KIRKLARELİ	PEHLIVANKOY	248	MUGLA	KOYCEGIZ	285	TEKIRDAG	MALKARA
214	KIRKLARELİ	PINARHISAR	249	MUGLA	MARMARIS	286	TEKIRDAG	MARMARAERELISI
215	KIRKLARELİ	VIZE	250	MUGLA	MENTESE	287	TEKIRDAG	MURATLI
216	KIRSEHIR	BOZTEPE	251	MUGLA	MILAS	288	TEKIRDAG	SARAY
217	KOCAELI	IZMIT	252	MUGLA	ORTACA	289	TEKIRDAG	SARKOY
218	MALATYA	ARGUVAN	253	MUGLA	ULA	290	TEKIRDAG	SULEYMANPASA
219	MALATYA	HEKIMHAN	254	MUGLA	YATAGAN	291	TRABZON	BESIKDUZU
220	MANISA	AKHISAR	255	MUS	BULANIK	292	TUNCELI	HOZAT
221	MANISA	GOLMARMARA	256	MUS	KORKUT	293	TUNCELI	MAZGIRT
222	MANISA	SALIHLI	257	MUS	MALAZGIRT	294	TUNCELI	NAZIMIYE
223	MANISA	SARIGOL	258	MUS	VARTO	295	TUNCELI	OVACIK
224	MANISA	SARUHANLI	259	NEVSEHIR	HACIBEKTAS	296	TUNCELI	PERTEK
225	MANISA	SEHZADELER	260	ORDU	GURGENTEPE	297	TUNCELI	PULUMUR
226	MANISA	TURGUTLU	261	RIZE	FINDIKLI	298	USAK	BANAZ
227	MANISA	YUNUSEMRE	262	SAMSUN	ATAKUM	299	USAK	ESME
228	MARDIN	ARTUKLU	263	SANLIURFA	BOZOVA	300	USAK	SIVASLI
229	MARDIN	DARGECIT	264	SANLIURFA	CEYLANPINAR	301	USAK	ULUBEY
230	MARDIN	DERIK	265	SANLIURFA	HALFETI	302	VAN	BASKALE
231	MARDIN	KIZILTEPE	266	SANLIURFA	HILVAN	303	VAN	CALDIRAN
232	MARDIN	MAZIDAGI	267	SANLIURFA	SIVEREK	304	VAN	CATAK
233	MARDIN	NUSAYBIN	268	SANLIURFA	SURUC	305	VAN	EDREMIT
234	MARDIN	SAVUR	269	SANLIURFA	VIRANSEHIR	306	VAN	ERCIS
235	MERSIN	AKDENIZ	270	SIIRT	BAYKAN	307	VAN	GEVAS
236	MERSIN	ANAMUR	271	SIIRT	ERUH	308	VAN	GURPINAR
237	MERSIN	AYDINCIK	272	SIIRT	KURTALAN	309	VAN	IPEKYOLU
238	MERSIN	BOZYAZI	273	SIRNAK	BEYTUSSEBAP	310	VAN	MURADIYE
239	MERSIN	MEZITLI	274	SIRNAK	CIZRE	311	VAN	OZALP
240	MERSIN	SILIFKE	275	SIRNAK	GUCLUKONAK	312	VAN	SARAY
241	MERSIN	TARSUS	276	SIRNAK	IDIL	313	VAN	TUSBA
242	MERSIN	TOROSLAR	277	SIRNAK	SILOPI	314	YALOVA	CIFTLIKKOY
243	MERSIN	YENISEHIR	278	SIRNAK	ULUDERE	315	YALOVA	CINARCIK
			279	SIVAS	DIVRIGI	316	ZONGULDAK	KILIMLI
			280	SIVAS	IMRANLI			

Tablo 14: Muhalefetin Kazanacağı Hesaplanan İlçe Belediyeleri (KIRKLARELİ-ZONGULDAK)
(Mavi Renkle İşaretlenen 80 İlçe Belediyesi İYİ Parti'nin Muhalefet Tarafını Desteklemesi Durumunda Kazanılır)